

Szorgalmas és alázatos

Arany Pánt-díjas Jónás Tímea

Mosolyogva fogadtak bennünket a Nyíró Gyula Kórházban dolgozó ápolók. Amikor megmondtuk, hogy újságírók vagyunk, már jól tudták, hogy mi járatban, és mutatták is az utat Jónás Tímea szobája felé. Az osztályvezető főnővér is úgy kínált helyet, mintha mindig is ismertük volna egymást. Kollégái kávéval kedveskedtek.

Folyamatosan keresnek még mindig a különböző újságoktól, tévéktől, internetes portáloktól – magyarázta Jónás Tímea, aki 2016 áprilisában megkapta az Arany Pánt-díjat. A kitüntetett főnővér a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Tuzséréről származik, a középiskola befejezéséig ebben a faluban élt.

– Az első négy évben a telepen jártam iskolába, egy cigány osztályba, csak negyedikes koromtól kerültem át a vegyesbe. Valóban így volt, külön-külön voltak a cigány és a nem cigány gyerekek. Vágytam át a vegyes osztályba. Fényes osztálynak hívtam, mert ott minden színesebb és érdekesebb volt. Mi még a tankönyveinket sem vihettük haza. Megkérdeztem a tanítót, hogyan kerülhetnék át oda. Azt mondta, ha továbbra is jól tanulok (mert mindig jól tanultam), akkor át fogok kerülni egyszer, és ez így is történt. Ott volt egy emlékezetes jelenet az egyik új osztálytársammal. Egy kislány mellé ültettek, aki az egyik nap még odaült mellém, a rákövetkezően viszont már nem. Amikor megkérdeztem, azt felelte, azért, mert anyukája azt mondta, hogy nem ülhet cigány mellé. Akkor tudomásul vettem ezt, de elhatároztam: majd én megmutatom, hogy nem úgy van ez, amint az anyukája gondolja! Mert én egy nagyon rendes és jó ember vagyok, és ezt be is fogom bizonyítani!

A negyvenkét éves ápolónő elmondta, hogy ez a gyermekkori élménye, ez a mondat megváltoztatta az életét, mert arra motiválta, hogy bizonyítson. Ahogy átkerült a vegyes osztályba, hamarosan ott is kitűnt a többiek közül, mivel nagyon szorgalmas volt és még többet tanult.

– Nagyon szegények voltunk. A cigánytelepen éltünk, heten vagyunk testvérek, én vagyok a negyedik. A szüleim a vasútnál dolgoztak, keményen és becsületesen, mégis nagyon sokat nélkülöztünk. Lepusztult környezetben éltünk, nem volt fürdőszobánk. A folyóvizet akkor ismertem meg, amikor az édesanyám egyszer elvitt a munkahelyére, s ott tudtam meg, mi az a zuhany... A már említett, igencsak emlékezetes mondat mellett a szüleim példája motivált az életben. Rengeteget dolgoztak azért, hogy ne éhezünk, de sokszor még így sem volt mit ennünk. Egymás ruháját hordtuk, anyukám folyton varrt és foltozott, hogy legyen mit felvennünk. Amíg a szüleim dolgoztak, a nővéreim végezték a házimunkát. Amikor kiderült, hogy jól tanulok, akkor az én feladataimat is átvették, és mindig azt mondták, hogy én csak tanuljak!

Cigánytelepről egy parasztházba

Tímea szülei végül meg tudtak venni egy parasztházat, így kikerültek el a cigánytelepről.

– Onnantól kezdve minden megváltozott. Mindig is dolgozó család voltunk, mindenki segített a ház körül. A szüleim tudtak jószágokat venni, a ház körül alma-, körte- és barackfák voltak. Akkor ismerkedtem meg a gyümölcssel, tíz-tizenéves koromban. Az udvar elején volt egy ke-rekeskút, előtte olyat sem láttam soha, de fürdőszoba még itt sem volt. Volt viszont egy nagy pléh teknőnk. A vizet a nap melegítette föl, télen meg a konyhában forraltuk, ám mindezek ellenére mindig nagyon tisztán jártunk iskolába.

Tímea gyerekkorában sokat járt orvosi rendelőkben az édesanyjával. Számos betegségen esett át.

– Otthon is mindig nagy tisztaság volt, a rendelőkben is a nagy tisztaság fogott meg, valamint az a tudat, hogy az orvos segített rajtam, emellett kedves is volt. Ekkor döntöttem el, hogy ápoló szeretnék lenni. És annyira erős volt az elhatározás, hogy nem volt kérdés, mit fogok csinálni. Egy percre sem inogtam meg, hogy más pálya felé orientálódjak.

A ma már osztályvezető főnővér tanulmányai szempontjából a középiskola volt a meghatározóbb.

– Kisvárdára jártam gimnáziumba. Nagyon jó osztályfőnököm volt Bacsó Ferencné, Emi néni személyében. Ő volt a biológiatanárom is: remekül tanított, így megszerettem a tantárgyat. Tudta, hogy egészségügyi pályára készülök, és mindenben segített nekem. A szüleim nem tudták, hogy egy budapesti egészségügyi szakközépiskolába készülök. Majd megmondom nekik, ha felvettek! És így is lett. Az anyukám örült is, de félt is, hogy a fővárosba költözöm, és mi lesz majd ott velem. Azt kértem, hogy bízzanak bennem. Elvégeztem ezt az iskolát is. Nagyon jól tanultam. Az első évben a szüleim még képesek voltak valamennyire

segíteni, de később már nem tudták fedezni a tanulmányaimat. Az egyik előadóm felajánlotta, hogy menjek a Hajnal Imre Egészségtudományi Egyetemre segédápolónak. Napal iskolában voltam, délután vagy éjszaka pedig mentem dolgozni. Hamar elfogadtak, és ott aztán mindent megtanultam. Azonnal bedobtak a mélyvízbe. Az első valódi feladatomban természetesen az volt, hogy vigyem ki az ágytálcát. Számomra az is nagyon nagy élmény volt, hisz fehér köpenyben tehettem. Vittem is alázattal.

Munka mellett egyetemre is jár, szeptemberben kezdte meg a negyedik évét diplomás ápoló szakon. Tímeát 2015 júliusában a Semmelweis-nap alkalmából polgármesteri elismerésben részesítették a munkája és eredményei miatt. Mint elmondta, nagyon büszke rá, hogy elismerik a munkáját. Azóta még nagyobb erőbedobással dolgozik, mert szerinte ez egy jó értelemben vett teher. Úgy érzi, még többet kell dolgozni, nem szabad leállni, mert elvárások vannak felé. Az élete a munkája. Miután bezárták az intézményt, Tímea a Nyíró Gyula Kórházban próbált szerencsét.

– Mivel korábban a belgyógyászatban dolgoztam, itt is ezen az osztályon kezdtem. Hamar kiderült, hogy több mindenhez értek. Rövid idő alatt megkedveltem a többiek. Egy ideig én voltam a részlegvezető nővér. Mivel ezzel egy időben már a pszichiátrián is gondolkodtam, amikor üresedés lett, megkérdeztem, hogy átjöhetek-e ide, és átvettek. Egyszer jelezték, hogy a helyettesíteni kéne a központi szubintenzívnek nevezett figyelő részlegen (korábban zárt osztálynak nevezték – a szerk.). Ez a legveszélyesebb hely a pszichiátrián. Olyanok kerülnek ide, akik ön- és közveszélyesek. Ahogy beléptem, azt éreztem, hogy megérkeztem, ez az én helyem, és kértem az áthelyezésemet. A munka nagyon izgalmas volt, sokat tanultam ott. Közben pszichiátriai szakképzésen vettem részt, majd a vezetőség felvette, hogy mi lenne, ha én lennék a szubintenzív részlegvezető főnővére. Elvállaltam...

Híd a roma és a nem roma társadalom között

Tímea elmesélte, hogy új beosztásában nagyon sokat kellett bizonyítania, hiszen munkatársai közül választották ki.

– Szerencsére hamar elfogadtak. Lehetőségem volt arra, hogy megváltoztassam a figyelő belső szerkezetét, felújításokat végeztek, társalgót alakítottunk ki a betegek számára. Komfortosabb, élhetőbb lett a környezetük és a kollégák is jobban érezték magukat. A részlegvezető főorvossal nagyszerűen együtt dolgoztunk. Nagyon jó híre lett a szubintenzív részlegnek. A betegek is annyira megszerették, hogy ki sem akarnak kerülni onnan.

Később újabb lehetőség következett: megürült a pszichiátriai osztály főnővéri tiszte, s a vezetőség azt mondta Tímeának, hogy ő, aki annyi mindent letett már az asztalra, annyit bizonyított, az egész osztály főnővéreként is minden bizonnyal helytállna.

– A férjem és a lányom is támogatott, biztattak, hogy vállaljam el. Végül elfogadtam a felkérést: osztályvezető főnővér lettem. Megtaláltam önmagam.

Jónás Tímea azt mondta, nem ismer Magyarországon még egy olyan kórházat, ahol egy cigány származású főnővérnek olyan sokat segítenének, támogatnák a munkáját, mint ahogyan vele teszik.

– Dr. Németh Attila főigazgató karolt fel engem. Ő egy nagyon jó ember, okos, kedves és természetesen nagyon jó a szakmájában. Sokat tanulok tőle minden egyes alkalommal, amikor reggelente együtt vizitálunk. Ő az az ember, akire feltétel nélkül fel tudok nézni. Mindig ott volt mellettem és segített ott, ahol csak tudott.

Az Arany Pánt-díj jelentéséről ezt mondja: „két aranypánt van, az egyik a cigányságom, a másik a magyarságom, és egyikről sem vagyok hajlandó lemondani”. Erre a díjra is a főigazgató jelölte, mert úgy gondolta, ha valaki, akkor Tímea megérdemli az elismerést.

– Még a szubintenzívben dolgoztam, amikor szóltak a Roma Sajtóközpontból, hogy bekerültem az első tíz közé. Nem hittem el. A főigazgató úr – aki csak utólag szólt arról, hogy jelölt – azt mondta, már ez is nagy teljesítmény, ne aggódjak a szavazás kimenetele miatt. Aztán mindenki megmozdult, a főigazgató is mellettem kampányolt és természetesen a szabolcsiak is. A díjátadón, amikor kint ültem a dobogón a többiek között, úgy éreztem, mindenki esélyes, csak én nem. És egyszer csak kimondták a nevemet! Leblokkoltam, azt hittem, hogy rosszul hallottam. Kiment az erő a lábamból, alig bírtam felállni. Álva tapsolt mindenki. Végül összeszedtem magam és mindenkinek megköszöntem a segítséget, a támogatást.

Tímeát ezután megrohamozták az újságírók, heteken, sőt hónapokon keresztül hívogatták, interjúkat kértek tőle, különböző rádiós és televíziós műsorok vendége volt.

– A lányom nagyon büszke rám. Tizenöt éves, ő is jó tanuló, nyolc éven keresztül kitűnő volt. Orvosi pályára készül gyerekkora óta. Szerencsére nagyon jó a kapcsolatom vele, mindent megbeszélünk egymással. Egyszer azt mondta: „Anyá, a legnagyobb példaképem te vagy!”

Kérdésünkre Tímea elmondta, sok mindenki példaképévé vált. Egy híd szeretne lenni a roma és a nem roma társadalom között. Ezt azért tartja fontosnak, mert mindkettőt tudja motiválni. Sok visszajelzést kapott már cigány származású gyerekektől, szülőktől, akik arról kérdezik, hogy mit csináljanak, ha tehetségesek, de a lehetőségek hiánya miatt egyelőre nem tudnak kitörni. Tímea mindig azt feleli nekik, hogy az út, amit kijelöltek maguknak, ahogyan ő is tette, nem lesz könnyű, ám azt kell végigjárni nagyon kitartóan és nagy szorgalommal. Amit elterveztek, attól ne térjenek el, mert csak így érnek célba. Ha negatív dolgok történnek az emberrel, amik visszahúzzhatják, azokon át kell lépni és haladni tovább előre.

– Szerintem a legnagyobb érték a könyv. Nincs más fegyverünk, mert zenélni és énekelni tudunk, de ahhoz, hogy az élet különböző területein is érvényesülhessünk, ahhoz tanulni kell...

A Ridikul.hu nyomán közreadta JDJ